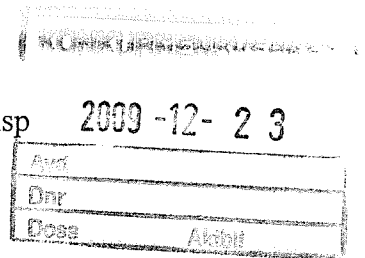

KLAGANDE

EFG Kontorsmöbler AB, 556279-4403
Box 1017
573 28 Tranås

Ombud: Advokaten Ulf Käll och jur.kand. Carina Asp
Advokatfirman Vinge KB
Box 11025
404 21 Göteborg

MOTPART

Kungsbacka kommun
Stadshuset
434 81 Kungsbacka

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Länsrätten i Hallands läns dom den 24 juli 2009 i mål nr 1057-09,
se bilaga A

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver länsrättens dom och förordnar att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse har gjorts på så sätt att Kinnarp AB:s, SENAB:s och Input Interiör AB:s anbud inte ska utvärderas.

Det interimistiska beslutet den 3 augusti 2009 ska inte längre gälla.

För kändedom

YRKANDEN M.M.

EFG Kontorsmöbler AB (EFG) yrkar i första hand att kammarrätten, med ändring av länsrättens dom, beslutar att upphandlingen ska rättas på så sätt att Kinnarp AB:s, SENAB:s och Input Interiör AB:s anbud förkastas och därmed inte får delta i anbudsutvärderingen. I andra hand yrkas att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sin talan anför EFG bl.a. följande. Det är i målet ostridigt att de ovan nämnda bolagens anbud inte uppfyller de i förfrågningsunderlaget uppställda skall-kraven rörande produkternas utformning och funktion. Att utvärdera anbud som inte uppfyller ställda skallkrav strider mot principerna om transparens och likabehandling enligt 1 kap. 9 § LOU. Hovrättens för Västra Sverige avgörande i mål T 1516-08, som länsrätten tagit upp i sin bedömning, rörde frågan om skadestånd enligt LOU. Att en upphandlande myndighets utredningsskyldighet är begränsad och att det har betydelse i ett skadeståndsmål är i och för sig rimligt, men det är inte relevant när det gäller frågan huruvida aktuell upphandling strider mot LOU. Omständigheterna i det nämnda målet skiljer sig vidare från det förevarande fallet på så sätt att det inte ställdes upp några specifika krav på den efterfrågade produkten. Det fanns således inte några omständigheter som gav särskild anledning att ifrågasätta riktigheten av produkten och därmed inte heller några skäl för långtgående utredningsskyldighet. Länsrättens avgörande innebär i praktiken att upphandlande myndighet som ställer upp skallkrav kan välja att kringgå dessa. Till stöd för sin talan åberopar EFG Kammarrätten i Göteborgs dom den 13 oktober 2008 i mål nr 5437-08, i vilken det fastslås att antagande av ett anbud som inte uppfyller samtliga skallkrav utgör ett brott mot de grundläggande principerna i LOU. Därtill åberopas Kammarrätten i Göteborgs dom den 14 april 2009 i mål nr 7822-7823-08, i vilken det vinnande anbudet inte ansågs uppfylla samtliga skallkrav varför den upphandlande myndigheten brutit mot likabehandlingsprincipen och därmed LOU genom att utvärdera anbudet.

Kungsbacka kommun vidhåller sin inställning att upphandlingen inte ska rättas eller göras om och anför bl.a. följande. Skulle kammarrätten finna att upphandlingen ska rättas ska även EFG:s anbud lämnas utan avseende. Kommunen har inte brutit mot de grundläggande bestämmelserna eller mot någon annan bestämmelse i LOU. Skyldigheten att kontrollera att inkomna anbud avviker från skall-kraven i förfrågningsunderlaget sträcker sig inte längre än till att en jämförelse ska göras mellan uppgifterna i anbuden och de krav som angetts i förfrågningsunderlaget. En tillämpning av LOU på det sätt som EFG menar skulle strida mot ordalydelsen i LOU. Har den upphandlande myndigheten gjort vad som ankommer på den är det inte möjligt för domstolen att lägga en senare uppkommen omständighet till grund för att besluta att upphandlingen ska göras om eller rättas. Kommunen har i detta fall gjort erforderliga kontroller. Enligt praxis har upphandlande myndighet inte anledning att ifrågasätta anbudet om anbudsgivarna angivit att de uppfyller ställda skall-krav, annat än om det framkommer någon särskild omständighet som talar mot att skall-kravet är uppfyllt. Grunderna i LOU för möjligheten att överpröva en upphandling och för skadeståndstalan är de samma. I båda fallen skulle grunden vara att den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna enligt 1 kap. 9 § LOU eller mot någon annan bestämmelse. Det är därför ingen skillnad på om det är ett överprövningsmål eller ett skadeståndsmål när det gäller vilka kontroller en upphandlande myndighet ska göra. EFG har i vart fall inte lidit någon skada då inte heller EFG uppfyller skall-kraven. Den av EFG åberopade domen i mål nr 5437-08 från Kammarrätten i Göteborg är inte jämförbar med nu aktuellt fall och domen i mål nr 7822-7823-08 från samma kammarrätt stöder inte EFG:s inställning. Till stöd för sin talan åberopar kommunen Kammarrätten i Sundsvalls dom den 30 november 2005 i mål nr 3243-05 och Hovrätten för Västra Sveriges dom den 21 maj 2008 i mål T 1516-08, vilka är tillämpliga på detta mål då omständigheterna är likartade.

Efter att ha tagit del av kommunens yttrande har EFG anfört följande. Ett förfarande som innebär att anbud, som rätteligen borde ha förkastats efter-

som de inte uppfyllde i förfrågningsunderlaget uppställda skall-krav, utvärderas och tilldelas kontrakt står i strid med LOU och de allmänna principerna för offentlig upphandling. Den omständigheten att den felaktiga utvärderingen blivit känd först under ett överprövningsförfarande förändrar inte denna bedömning. En felaktig utvärdering blir inte mindre felaktig för att den påvisas först under överprövningsförfarandet. Med ett annat synsätt skulle syftet med möjligheten till överprövning i fall som det aktuella förfe- las. Det avgörande från Kammarrätten i Sundsvall som kommunen åberopar skiljer sig från aktuellt fall då det i det nämnda fallet inte var möjligt för upphandlande myndighet att kontrollera de lämnade uppgifterna i anbudet. De av EFG offererade produkterna och anbudet i övrigt uppfyller samtliga skall-krav och har därmed rätteligen utvärderats.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Inledningsvis kan konstateras att kammarrätten instämmer i länsrättens be- dömning att det kommunen anfört om att vid eventuell rättelse ska även EFG:s anbud lämnas utan avseende inte kan föranleda någon prövning inom ramen för det aktuella målet.

Frågan är då om bristande uppfyllelse av skall-krav beträffande anbuden från Kinnarp AB, SENAB och Input Interiör AB, som uppmärksammas först efter EFG:s ansökan om överprövning, kan beaktas eller om det endast är omständigheter som var kända vid tidpunkten för utvärderingen och till- delningsbeslutet som ska tillmätas betydelse.

Det är ostridigt i målet att Kinnarp AB:s, SENAB:s och Input Interiör AB:s anbud inte uppfyller vissa i förfrågningsunderlaget uppställda skall-krav och att sådana anbud i enlighet med förfrågningsunderlaget inte ska utvärderas. Vid tidpunkten för utvärderingen var det dock inte känt för kommunen att de nämnda anbudsgivarna inte uppfyllde samtliga skall-krav. Kommunen förlitade sig på anbudsgivarnas jakande svar på frågan om de uppfyllde

skall-kraven och anbudshandlingarna i sig gav inte upphov till att ifrågasätta uppfyllelsen. Frågan är då vilken utredningsskyldighet upphandlande myndighet har i fall som dessa. Vare sig i LOU, dess förarbeten eller rättspraxis finns stöd för att den upphandlande myndigheten skulle vara skyldig att kontrollera att lämnade uppgifter i sig är riktiga när omständigheterna i det enskilda fallet inte ger anledning att ifrågasätta riktigheten. På grund härav instämmer kammarrätten i länsrättens bedömning att denna skyldighet normalt sett inte kan anses sträcka sig längre än att en jämförelse ska göras mellan uppgifterna i anbudet och de krav som angetts i förfrågningsunderlaget. Någon skyldighet att också kontrollera att lämnade uppgifter i sig är riktiga kan således inte anses föreligga om det inte finns anledning att ifrågasätta uppgifterna. I enlighet med likabehandlingsprincipen som kommer till uttryck i 1 kap. 9 § LOU får den upphandlande myndigheten inte efterge eller bortse från sådana skall-krav som uppställts i förfrågningsunderlaget. Enligt kammarrättens uppfattning gäller detta även om uppgifter blivit kända först i samband med överprövningsprocessen. De uppgifter som nu framkommit om att Kinnarp AB:s, SENAB:s och Input Interiör AB:s anbud inte uppfyller samtliga skall-krav måste därför beaktas. Överklagandet ska således bifallas och upphandlingen får inte avslutas förrän rättelse har gjorts på så sätt att Kinnarp AB:s, SENAB:s och Input Interiör AB:s anbud inte ska utvärderas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1)

Lisbeth Edlund

Tommy Almqvist

Lennart Berglund

referent

Erika Lund

Bilaga A

SÖKANDE

EFG Kontorsmöbler AB, 556279-4403
Box 1017
573 28 Tranås

Ombud: Advokaten Ulf Käll och jur. kand Carina Asp, Advokatfirman
Vinge KB, Box 11025, 404 21 Göteborg

MOTPART

Kungsbacka kommun
Stadshuset
434 81 Kungsbacka

SAKEN

Offentlig upphandling

DOMSLUT

Länsrätten avslår ansökningen.

Länsrätten upphäver det interimistiska beslutet av den 27 maj 2009.

BAKGRUND

Kungsbacka kommun har inbjudit leverantörer att lämna anbud avseende upphandling av möbler (UH-08-79). Upphandlingen avser produktområdena "Kontors- och konferensrum", "Förskola", "Grundskola, gymnasieskola och elevskåp", "Äldreboende", samt "Gardiner". Vid anbudstidens utgång hade anbud inkommit till kommunen från elva leverantörer. Kungsbacka kommun har i tilldelningsbeslut daterat den 15 maj 2009 meddelat att Kinnarps Interiör Göteborg (Kinnarps), Input Göteborg AB (Input) och Senab AB (Senab) antagits som leverantörer för produktområdet Kontors- och konferensrum.

Efter att EFG Kontorsmöbler AB (EFG) ansökt om överprövning av upphandlingen såvitt avser produktområdet Kontors- och konferensrum har

länsrätten den 27 maj 2009 beslutat att upphandlingen i den delen inte får avslutas innan rätten förordnar annat i målet.

YRKANDEN M.M.

EFG yrkar att länsrätten beslutar att upphandlingen ska rättas på så sätt att Senabs, Kinnarps och Inputs anbud förkastas och därmed inte får delta i anbudsutvärderingen. I andra hand yrkar EFG att länsrätten beslutar att upphandlingen skall göras om. Bolaget anför bl.a. följande. I den del av upphandlingen som avser Kontors- och konferensrum har fem anbud lämnats. Samtliga anbudslämnare har ansetts klara kvalifikationskraven och ingen av dem har erhållit s.k. kvalitetsbristtillägg. För utvärderingen har således det offererade totalpriset varit helt avgörande. Senabs, Kinnarps och Inputs totalpriser har varit de lägsta medan EFG:s totalpris hamnade på fjärde plats. Av förfrågningsunderlaget framgår att utvärdering och antagande av anbud för produktområdet Kontors- och konferensrum förutsätter att samtliga positioner är prissatta och att ställda skallkrav för offererade positioner är uppfyllda. Senabs anbud avviker från skallkraven på följande sätt. Den för typrummet ”Kontor standard 2,5 modul” under position 7 offererade besöksstolen är inte klädd på baksidan. Detsamma gäller beträffande den för typrummet ”Konferensrum 24 personer, flexibel möblering” under position 2 offererade stolen. För sistnämnda typrum uppfylls inte heller skallkrav för position 3 om att produkten skall vara i björkfanér. För position 4 avser vidare angett artikelnummer inte ett hjulstativ – som efterfrågas – utan ett folierat konferensskåp med ekmönster. – Kinnarps anbud avviker från skallkraven på följande sätt. Den för typrummet ”Kontor standard 2,5 modul” under position 8 offererade arbetsplatsarmaturen saknar raster för bländning. Offererade produkt för position 8 för typrummet ”Konferensrum 24 personer, flexibel möblering” uppfyller inte skallkrav om att produkten skall vara i björkfanér. – Inputs anbud avviker beträffande position 8 för typrummet ”Kontor standard 2,5 modul” från uppställt skallkrav om att efterfrågad arbetsplatsarmatur ska ha HF-don för flimmer-

fritt ljus. – Kommunen har låtit utvärdera anbud som inte uppfyller skallkraven, dvs. i strid med de regler som kommunen själv föreskrivit i förfrågningsunderlaget. Därigenom har inte det mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet utifrån uppställda kravspecifikationer kommit att antas. EFG har åsamkats skada genom att bolaget felaktigt inte tilldelats upphandlingskontrakt.

Kungsbacka kommun anser att länsrätten ska avslå ansökningen. Om länsrätten skulle finna att upphandlingen ska rättas, anser kommunen att även EFG:s anbud ska lämnas utan avseende. Kommunen anför bl.a. följande. Reglerna i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, bygger på att anbudsgivare själv svarar för att lämnade uppgifter är korrekta. Kommunen har utgått från att samtliga anbudsgivares uppgifter i lämnade anbud är korrekta. Vare sig i LOU, dess förarbeten eller i rättspraxis finns stöd för att den upphandlande myndigheten skulle vara skyldig att kontrollera att lämnade uppgifter i sig är riktiga, när omständigheterna i det enskilda fallet inte ger anledning att ifrågasätta riktigheten. Alla anbudsgivare utom en har svarat jakande för samtliga skallkrav och därmed intygat att offererade produkter samt form och innehåll i anbuderna uppfyller ställda krav. – Vid utvärderingen av anbuderna har uppställda skallkrav först kontrollerats med hjälp av inkommet bifogat/efterfrågat material. Därefter har anbudsgivare som klarat kvalificering steg 1 gått vidare till steg 2, varvid samtliga anbudsgivare besökts på plats. Vid besök i anbudsgivarens utställningslokal har bedömning gjorts av de produkter som Kungsbacka kommun inte kunde bedöma enbart utifrån inkommet material i anbuderna. I samband med besöken har bedömningsprotokoll förts och undertecknats av respektive anbudsgivare. Kontakt med tillverkare har skett där Kungsbacka kommun har bedömt att ytterligare information varit nödvändig. I detta skede av upphandlingen har kommunen utfört kontroller av inkomna anbud samt produkter i betydligt större omfattning än vad som kan anses vara en skyldighet. I samband med EFG:s ansökan har ytterligare genomgång gjorts och information om offererade produkter inhämtats från tillverkare.

Vid denna ytterligare genomgång framkom att ingen av anbudsgivarna uppfyller samtliga ställda skallkrav på produkter och/eller krav på form och innehåll. Det stämmer således att offererade produkter i anbuden från Senab, Kinnarps och Input inte uppfyller skallkraven för de positioner som påtalats av EFG. Såvitt gäller Senabs anbud beträffande position 4 för typrummet "Konferensrum 24 personer, flexibel möblering" föreligger dock en uppenbar felskrivning, då angivet pris är korrekt för hjulstativ enligt katalog Lintex 2008. Felskrivningen påtalades vid besök hos leverantören den 17 april 2009 men kommunen har försummat att ändra artikelnumret i det material som bifogades tilldelningsbeslutet. EFG:s anbud beträffande position 8 i avsnittet "Kontor standard 2,5 modul" uppfyller inte skallkrav på form och innehåll. Anledningen är att rabattsats och fabrikat/benämning inte angetts i svarsbilagan "Sortiment-Fabrikat" under område kontor. – I de fall Kinnarps, Input och Senab har lämnat oriktiga uppgifter om produkterna och dess utförande åligger det ändå dem att leverera aktuella produkter i enlighet med anbudens innehåll. Åsidosätts detta föreligger kontraktsbrott från bolagens sida, vilket ska behandlas i civilrättslig ordning. – Kungsbacka kommun åberopar bl.a. Hovrättens för Västra Sverige dom den 24 maj 2008 i mål nr T 1516-08.

I yttrande anför EFG bl.a. följande. Kommunen har själv ställt upp spelreglerna för upphandlingen genom sin utformning av förfrågningsunderlaget. Även om det kan äga sin riktighet att kommunen inte har en laglig skyldighet att i samband med anbudsutvärderingen kontrollera samtliga anbuds efterlevnad av skallkraven, innebär inte detta att spelreglerna inte ska följas i ett överprövningsförfarande när det påvisats att uppställda skallkrav inte varit uppfyllda. Mot denna bakgrund och då det är ostridigt att Senabs, Kinnarps och Inputs anbud inte uppfyller uppställda skallkrav står det klart att dessa anbud felaktigt utvärderats. EFG bestrider att bolagets anbud inte uppfyller samtliga skallkrav.

Kommunen har därefter anfört bl.a. följande. I nu aktuellt fall har efter anbudsutvärderingen framkommit uppgifter som i och för sig synes innebära att anbudsgivare som angett att de uppfyller skallkraven och kan leverera enligt dessa, trots detta bifogat varuspecifikationer som tyder på det motsatta. Detta innebär dock inte att kommunen brutit mot LOU. Påståendet om att det i överprövningsförfarandet ska tas hänsyn till uppgifter som kommit fram först i det förfarandet ska lämnas utan avseende. Kommunen vidhåller att EFG:s anbud inte uppfyller ställda skallkrav.

Parterna har i ytterligare skriftväxling vidhållit sina uppfattningar.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU skall upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar skall vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 9 kap. 8 § första stycket LOU framgår att en upphandlande myndighet får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar fel-skrivning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet.

Enligt 15 kap. 16 § första stycket LOU skall en upphandlande myndighet anta antingen (1) det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller (2) det anbud som har lägst pris.

Enligt 16 kap. 1 § LOU får en leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt den paragrafen. Enligt 16 kap. 2 § skall rätten, om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och

detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, besluta att upphandlingen skall göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Förfrågningsunderlaget

Av förfrågningsunderlaget till den aktuella upphandlingen framgår bl.a. följande. Anbudsprövning skall göras i två steg. Steg 1 innebär kvalificering av anbudsgivaren enligt svarsbilaga "Krav på leverantören". Steg 2 innebär att kvalificerade anbud prövas mot skallkraven som återfinns i svarsbilagorna "Kravspecifikation", "Prissättning", "Sortiment-fabrikat" och "Typrum". Under förutsättning att inkomna anbud uppfyller kraven i steg 1 och 2 kommer de anbud att antas som är de för kommunen ekonomiskt mest fördelaktiga. Varje produktområde kommer att utvärderas för sig på visst närmare angivet sätt.

Av svarsbilagan "Typrum" för produktområdet Kontors- och konferensrum framgår att vissa möbeltyper m.m. (positioner) efterfrågas för vissa typer. Svarsbilagan utgörs av en tabell varvid för respektive position anges bl.a. en kort produktbeskrivning samt efterfrågas vissa uppgifter om offererad produkt. Tabellen för typrummet "Kontor standard 2,5 modul" samt för typrummet "Konferensrum 8-10 personer, fast möblering" inleds med en beskrivning av vissa förutsättningar, däribland bl.a. följande.

Förutsättning för att anbudet skall utvärderas och antas är att samtliga positioner är prissatta och att ställda skall krav för offererade positioner är uppfyllda. Dessa krav besvaras nedan i kolumn med rubrik JA.

Produktinformation i form av bilder och text på offererade produkter bifogas anbudet.

Tabellen för typrummet "Konferensrum 24 personer, flexibel möblering" saknar motsvarande inledning men är i övrigt uppbyggd på samma sätt.

Fråga om ramen för länsrättens prövning

Förevarande mål har uppkommit genom ansökningen från EFG, vars anbud utvärderats av kommunen. Eftersom saken i målet därmed inte omfattar i vad mån bolagets anbud uppfyller samtliga skallkrav, kan det som parterna anfört i detta avseende inte föranleda någon prövning.

Frågor om bristande skallkravsuppfyllelse m.m. beträffande anbuden från Kinnarps, Senab och Input

Produktbeskrivningarna för de olika positioner som angetts i svarsbilagan "Typrum" är utformade på ett sådant sett att de innebär krav på vissa egenskaper som skall vara uppfyllda för att ett anbud skall utvärderas.

Såvitt gäller offererad produkt i Senabs anbud för position 4 för typrummet "Konferensrum 24 personer, flexibel möblering" har EFG inte bemött kommunens uppgifter om att anbudet innehållit en uppenbar felskrivning som sedermera rättats av Senab. Handlingarna i målet ger inte anledning till ifrågasättande av att det funnits förutsättningar för kommunen att godta sådan rättelse. Vad EFG anfört beträffande denna position visar därför inte att kommunen förfarit i strid med LOU genom att utvärdera Senabs anbud.

I fråga om de övriga positioner som EFG:s argumentation tar sikte på är det ostridigt att offererade produkter i anbuden från Kinnarps, Senab och Input inte uppfyller förfrågningsunderlagets skallkrav. Frågan är då om detta förhållande i sig innebär att Kungsbacka kommun förfarit i strid med 1 kap. 9 § LOU genom att likväl utvärdera anbuden och besluta om tilldelning på sätt som gjorts.

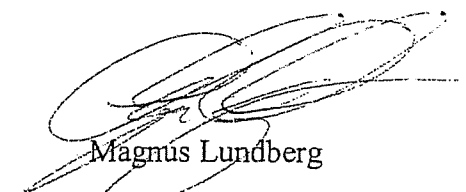
Likabehandlingsprincipen, som kommer till uttryck i 1 kap. 9 § LOU, innebär bl.a. att den upphandlande myndigheten inte får efterge eller bortse från sådana skallkrav som uppställts i förfrågningsunderlag. En konsekvens härav är att den upphandlande myndigheten måste kontrollera att

inkomna anbud inte avviker från sådana krav. Denna skyldighet kan dock enligt länsrättens mening normalt sett inte anses sträcka sig längre än till att en jämförelse ska göras mellan uppgifterna i anbuden och de krav som angetts i förfrågningsunderlaget. Någon skyldighet att också kontrollera att lämnade uppgifter i sig är riktiga kan således inte anses föreligga, om det inte finns anledning att ifrågasätta uppgifterna (se bl.a. Kammarrättens i Sundsvall dom den 30 november 2005 i mål nr 3243-04 och Hovrättens för Västra Sverige dom den 21 maj 2008 i mål nr T 1516-08).

Kommunen har oemotsagd anfört att alla inkomna anbud utom ett (vilket synes vara ett annat anbud än de nu aktuella) innehåller jakande svar på frågan om uppställda skallkrav för offererade produkter är uppfyllda samt att anbudshandlingarna i sig inte gett upphov till anledning att ifrågasätta uppfyllelsen. Vad som förevarit i målet utgör inte skäl för länsrätten att ha en annan uppfattning i detta avseende. Mot denna bakgrund har enligt länsrättens mening de aktuella åtgärder som kommunen företagit i upphandlingen innan EFG:s ansökan om överprövning, dvs. anbudsutvärderingen och tilldelningsbeslutet, inte visats strida mot likabehandlingsprincipen eller LOU i övrigt. Eftersom det därmed saknas skäl för ingripande mot upphandlingen ska ansökningen avslås.

Till följd av bedömningen ovan ska länsrättens interimistiska beslut upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1).

Magnus Lundberg
Rådman

Vide:
Maria Rognerud

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande skall skriva till Regeringsrätten. Skrivelsen ställs alltså till Regeringsrätten *men skall skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet skall ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i Regeringsrätten fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Regeringsrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Regeringsrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall undertecknas av klaganden eller dennes ombud och inges i original samt innehålla;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Regeringsrätten
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen härför
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.